

16.76x28.98	32	4	עמוד	גלריה - הארץ	01/02/2011	25925734-7
85010						

מרטין ג' שמיט, "The Pics Eats its Kids", 2011

בועז אהרונוביץ, "עדן", 2008

הגלריה של בצלאל כרום תל אביב אירחה בשנים האחרונות כמה וכמה תערוכות טובות, אך זמן רב לא הוצגה בו תערוכה רעננה, שאינה סטודנטילית ואינה רק בבחינת המשך למה שנראה בגלריות האמנות האחרות. התערוכה החדשה המוצגת בה, "In Appearance", שאצר האוצר הגרמני אורס קונצי, מביאה עמה משב רוח אחר, בולט לטובה.

קונצי מפעיל בברלין חלל ושמו Substitut, המוגדר בטקסט הנלווה לתערוכה "חלל עצמאי לא מסחרי וכמה לאמנות שווייצית בברלין". שם החלל אמור לשחק על טווח של משמעויות, החל במוסר וכלה בתרבות וחתרנות. עם זאת, ההילה האלטרנטיבית הזאת אינה באה לידי ביטוי בתערוכה הנוכחית, מאחר שהאוצר מציג שלושה אמנים שיצירתם רחוקה ממנה.

השלושה - מרטין ג' שמיט, קאט טאונג נגוין ובוועז אהרונוביץ - עוסקים בשאלה של כיסוי והסתרה ובחמקמקות של מונחים אלו. שני האמנים הלא-ישראלים פועלים בתוך החלל הקונקרטי ומתייחסים לתרבות האסתטית שמציעה האדריכלות המודרניסטית (הצנועה מאוד, במקרה זה).

בחלל המרכזי של הגלריה צייר שמיט, אמן גרמני הפועל בברלין, על חלקי קירות באלכסונים דרמטיים, כאילו המשטח העליון משתלט על התחתון. התחושה היא של חוסר שיווי משקל וכמעט נוצר חשק "למשוך" את הפרסקו כך שנראה את כולו. החלל המודרניסטי הצנוע של הגלריה, חלל שאינו מעניין או יפה במיוחד, מקבל היסט מוזר, כאילו היה אדמון מנייריסטי שהשתבש. הקונצטציה היא לפרסקאות המנייריסטיות הנהדרים של ג'וליו רומנו בפלאצו דל טה ליר מני טואה באיטליה, במיוחד חדר הענקים שבו מצוירת התמוטטות בניין בפרספקטיבות חריפות. בעבודה כבצלאל המתח בין הציור הצבעוני, שיש בו תיאורים של קטעי מבנים, צמחייה ומה שנראה כהנחת צבעים מופשטת, לבין המשטח הלבן - יפה מאוד.

הכיסוי החלקי של הגלריה על ידי שמיט מדגיש את הלובן והדיק של החלל ודומה שגם מגמר אותו; הוא מציג אותו לא כאופציה מודרניסטית הירואית אלא כסתמי, כאנמי ליד גלי הצבע וההירות שמכסות את הלוך. הדבר מתקשר באופן מעניין לכך שפרסקאות בפרט, ואמנות הנטועה באדריכלות בכלל, לא נהפכו מעולם לחלק מהזרם המרכזי הישראלי, למרות ניסיונות מעניינים שנעשו בתחום. הכוונה לעבודות של יוחנן סימון (בעיקר בהשפעת דייגו ריברה ורוזר אלפרו סיקוורס), שלום סבא ודני קרוון.

רמזים לשריפה

קאט טאונג נגוין, אמן שווייצרי יליד וייטנאם הפועל בציריך, יצר באחד החללים הקטנים יותר של הגלריה מעין הכלאה של חרר זיכר רון, קאפלה כנסייתית וחרר חושך. נרמה שכוונתו היתה לעסוק בכך שהכל אפשרי, הכל ניתן להעלאה באוב - אך בין הכוונה לתוצאה דבר מה השתבש.

קאט טאונג נגוין דורש מהצופה להביט בתקרת החלל, אתר שלרוב אינו קיים ביצירות של אמנים ישראלים

יצירתו של מרטין ג' שמיט על קירות הגלריה הופכת את החלל המודרניסטי הצנוע שלה, שאינו מעניין או יפה במיוחד, למעין ארמון מנייריסטי שהשתבש

במרכז החלל יצר האמן מעין עמוד מוזכ גדול, בראשו נרות דקים שפייחו את התקרה, דרגליו נרות נוספים ובקבוקים של חומרי פיי-תוח. על עמוד המוזכ תצלומים שנראים כמו צילומי חטף של אנשים שונים ממקומות ואירועים פרטיים, שעליהם טיפטה שעות הנרות. סביב סביב, בפורמטים מלבניים גדולים, תלויים דימויים כהים. לא תמיד הם מתפענחים לידי צורות ברורות, אך יש בהם שלהבת נר, מה שנראה כפטרירה אטומית, דיוקנאות וחלקי גוף מקוטעים; מעין קטלוג של דימויים ממלחמות חיצוניות ופנימיות, אינפרנו של חוסר שקט. הדימויים בשחור-לבן שמתוכם מכליחים קרעי דימויים מעלים על הדעת, בין השאר, עבודות של כריסטיאן בולטנסקי. התחושה בחדר היא של ניסיון מאומץ לפרוט על כל המיתרים של זיכרון ודת, קדושה ולאומיות, לאמץ אסתטיקה של פנתיאון לאומי וכנסייה ולבעוט בהם

באופן שנראה ספק תמים ספק גס.

קאט טאונג נגוין דורש מהצופה להביט בתקרת החלל, שעשן הנרות יצר בה ציור כמעט מופשט, כזה שיש בו יופי וגם רמיזה לאסון כמו שריפה. פעמים רבות תקרות פשוט אינן קיימות במציבים של אמני גנים ישראלים, שכן האמנות המקומית לא המשיכה את מסודת קישוט התקרות שנשמרת באירופה מהעת העתיקה ושהתקיימה בארץ ישראל בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית במאה ה-19 ובראשית המאה ה-20. לאחרונה הוצגה עבודת תקרה יפה ויוצאת דופן של יונתן הירשפלד בתערוכה "טיקלא שפעה" (בגלריה הנינא וגלריה אלפרד בתל אביב). הירשפלד צייד על לוח עבודת תקרה שהיתה ספק פארודיה, ספק מהווה וגעגוע לתקרות האידופיות של העבר, עם מלאכים ועיטורים, מנותקת לחלוטין מהחלל הבהיר של גלריה אלפרד.

פרוה של טבע

בוועז אהרונוביץ מציג בגלריה בצלאל טריפט'ד ובו דימוי בלתי אפשרי מבחינת הפרספקטיבה, המורכב מדימויי צמחים מקומיים, במיוחד אורנים ומשוכות שיחי הצבר (מסמנים של מקומות שהיו בעבר כפרים פלסטיניים). זו עבודה יפה שהוצגה בעבר בגלריה גילית פישר והיא עולה בהרבה על העבודה "חומר כהה" שהציג באוקטובר בגלריה פלורנטין 45.

אהרונוביץ, כמו אמני הזרם המרכזי בצילום כיום (כהם אנדראס גר'רסקי וג' וול ובארץ שרון יערי, ברי פרידלנדר וגסטון צבי איצקוביץ), משתמש באמצעים צילומיים ויוצר דימויים שאין ולא כלום בינם ובין "מציאות" במונח של מה שנכח לפני המצלמה.

צירוף דימויי הצמחייה של אהרונוביץ יוצר מעין שמיכה או פרווה עבה של טבע, שכיום קשה לא לחשוב עליה כקשר לשריפה בכרמל, אף שני-עשתה הרבה לפניו. הבחירה בטריפט'ד, הפורמט השכיח לאמנות רתית נוצרית, יוצר רגע אמביוולנטי שבין הנצחה לתקווה לשינוי, המהולות בהי-עוצה כמעט פגאניסטית לטבע. אהרונוביץ מחדר כל פרט באופן המזכיר את תצלומיה הבהירים של דליה אמוץ משנות ה-80. אך בניגוד לאמוץ, אהרונוביץ לש את המקום הישראלי ומשנה אותו, עושה בו ככתוך שלו.

"In Appearance". אוצר: אורס קונצי. גלריה בצלאל בתל אביב (רח' סלמה 60). שעות פתיחה: יום שלישי עד חמישי, 17:00-20:00; יום שישי ושבת, 10:00-16:00. עד 19.2